

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unirea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
duplicații al Trib. Târnava-Mici
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Gestul frătesc dela Oradea

Când vine porunca vlădicească de a se face colectă fie pentru Misiuni în fiecare lună a lui Octombrie, fie pentru AGRU și presa bună în Dumineca sfintei cruci din fiecare Păresimi, destui frați preoți citesc pastorală ori porunca venită și lasă la buna chibzuială a credincioșilor ce să facă, ori cât să dea. Unii — sunt și de aceștia — grozav de grăbiți când e vorba de interesele lor personale și familiare, n'au vreme nici să citească în întregime pastorală, ci spun smunciți pe apucate, că a venit poruncă să dea pentru cutare scop; și atât.

Așa, firește, nu se poate vorbi de apostolat; cel mult de îngrozitoarea lui caricatură.

Iată, însă, că nu se procedează nici la noi, pretutindeni, așa. Se ivesc, și la noi, suflete cu înțelegere din ce în ce mai largă pentru nevoile apostolatului în România întregită. O pildă luminoasă, în această privință, ne dă Oradea, cel de al doilea scaun de reședință episcopicească al provinciei noastre bisericești.

Din inițiativa părinților canonici I. Georgescu și C. Tămaian, un număr de 56 fruntași mireni urmează cu fapta chemarea I. P. S. mitropolit Alexandru Nicolescu de a îndoi și de a întregi numărul abonaților ziarului nostru, cu prilejul unei jumătăți de veac de tipărire.

Inregistrând această faptă, gândul ne sboară departe, departe. Ce nu s'ar putea face cu puțină bunăvoință și destulă osteneală și la noi?! Oradea e numai una între zecile de municipii și comune urbane ale României întregite. Dacă în Oradea, prin râvna a doi preoți, s'a putut încinci numărul cetitorilor noștri platnici, — ce nu s'ar putea face la Cluj, la Satu Mare, la Târgu Mureș, la Brașov, la București etc.? Dar în atâtea parohii rurale compacte și relativ destul de bine situate?!

Cum pot să scoată frații catolici de rit latin două cotidiane maghiare: Magyar Lapok și Néplap? Așa că o sută de parohii — noi avem una mie șapte sute de parohii!!! — garantează fiecare în parohia sa câte o sută de abonamente, — ceace înseamnă zece mii de exemplare sigure, fără nici un risc material. Știm că se obiectează că alta e situația enoriașilor unguri, foarte mulți meșteșugari și negustori pricepuți, și cu totul alta a enoriașilor noștri români, bieți funcționari și țărani pauperizați, cea mai mare parte. Da, e adevărat; dar noi nu ne interesăm nici de lectura puținilor credincioși cari citesc. Abia când vedem că au idei care se bat cap în cap cu ideile Evangheliei ne deschidem ochii; de multe ori, prea târziu.

Cu vreme și fără vreme, deci, preotul e dator să se intereseze de toate cele ce privesc mântuirea sufletelor: și de lectură!

Gestul celor 56 fruntași dela Oradea e așa de grăitor. Chiar dacă, înmulțindu-se în aproape toate centrele noastre aceste gesturi de jertfelnicie, încă n'am putea ajunge la mult trâmbitatul dar puțin sprijinitul cotidian al bisericii noastre, am putea să ne sporim numărul coloanelor, ori să scoatem foaia noastră de două eventual de trei ori pe săptămână, — ceace ar pregăti foarte mult calea cotidianului visat.

Am putea măcar, — ceace dorim și vrem, și credem că se va putea, de va fi bunăvoință — să avem „UNIREA” săptămânală în cel puțin 8 pagini mari, ilustrate, cu o prezentare redacțională și tehnică cerută de zilele noastre! Așa vrem să începem anul LI.

Dar încă odată: chibzuială, cumpănire, înaintare sigură, pas de pas, etapă după etapă; fiindcă în natură nu e salt, și nu poate fi nici în dezvoltarea naturală a presei noastre bisericești.

Iată sensul adânc al gestului frătesc dela Oradea. Vivant sequentes!

Să înviem în Hristos

Povârnișul moral al vremii noastre — Chemarea preotului — Meditația, izvor miraculos al puterilor de învoire

de Pr. Vasile Lupu

Vremurile grele și ranele adânci cer tratament deosebit. Cu jumătăți de măsuri nu se pot realiza îndreptări și vindecări radicale în cangrenele de ordin moral, social și pastoral, cari împotmolesc în vârtejul lor ucigător o mare parte din societatea zilelor noastre.

Libertinajul doctrinal materialist a adus cu sine, ca o consecință logică, libertinajul moral și social; liberii-cugetători au zămislit în viața de toate zilele pleiada infinită a liberilor-păcătoși, pentru cari nu mai există nici o normă de conduită și disciplină morală ori socială. Ori, chiar dacă o admit de formă, în teorie, în viața practică se străduiesc a realiza o religie și o morală ce caută a soluționa și uni întru sine silogismul contradictor: credința vorbelor cu apostazia faptelor.

Vizează la un creștinism de sărbători și zile mari, care n'are ce căuta în viața de toate zilele: n'are acces în căminul familiar, în școală, în ateliere, și nicăiri pe frontul de muncă a vieții sociale și economice.

Desigur, aceasta este o boală adâncă a vremii. Din nenorocire, ea bântue nu numai la orașe ci începe a se arăta chiar și în cele mai modeste sătulețe. Pretutindeni se simte o oarecare scădere de nivel moral, o relaxare care uneori merge până la desmăț. Eroica disciplină evanghelică, consfințită prin zeci de ani de creștinească tradiție, ce forma pentru satele noastre o lege de fier, nu mai are tăria neînduplecată din trecut. Să ne gândim numai la multele lovituri ce se dau familiei — instituția de temelie a societății —, lovituri care pun pe gânduri Institutul de statistică, nevoit să înregistreze o îngrijorătoare scădere a natalității în toată țara.

Cunoștințele religioase se ofilescă și ele. Bătrânii, crescuți în vechile școli confesionale, erau inițiați în tainele credinței și orânduilor sf. Biserici. Tineretul de astăzi este mai sărac în această privință. Școala nu mai respiră duhul credinței. Oarele de cateheză sunt puține și — din nenorocire — nici nu se exploatează totdeauna în chipul cel mai ideal.

Este neîndoișor, că lăsând lucrurile să meargă înainte pe această cale, vom ajunge din rău în mai rău. Până unde? E dureros să ne și gândim!

Este limpede că preoții, păstorii sufletelor, trebuie să-și strângă toate puterile, să înzecească râvna, pentru a opri puvoicul și a da avânt nou vieții sufleteste din parohii. Vor avea nevoie de energie multă, de o forță

mereu înoită și de mare putere de convingere. De unde să ia aceste puteri? — Știm cu toții. Ii stau la îndemână mijloacele harului și toate deprinderile de pietate zilnică cu care a trăit în Seminar și pe care le rânduesc canoanele. — Vreau să subliniez din ele în chip deosebit însă una, care mi se pare esențială și indispensabilă: *meditația*: Meditația zilnică.

Mi se pare că nu se stăruie deajuns asupra ei și că nu-i dăm destulă importanță. Deși meditația este cheia de boltă și ochiul magic prin care ni-se deschide orizontul sufletesc spre lumea supranaturală a credinței. Ea produce iluminarea minții, elanul inimei și tăria voinței în slujba Domnului. Un preot poate cădea în păcat și se poate să existe și monștri cari trăiesc mai multă vreme în statul păcatului, salvând aparențele și continuând chiar rostirea rugăciunilor obișnuite. Dar e cu neputință să facă meditație zilnică, și să continue a rămânea în statul păcatului de moarte, în indiferență sufletească, în mediocritate sacerdotală. De aceea și preconizează un distins autor ascetic din Societatea lui Isus: corectitudinea, zelul și valoarea sufletească a unui preot atârnă dela modul cum își îndeplinește meditația. Intrebat odată un preot din aceeași societate, care e motivul că fiii sf. Ignatie și ordinul lor, e ferit de pericolul relaxării, și se menține în aceeași râvnă ca și'n zilele întemierii lui, a răspuns simplu: un ceas de meditație zilnică. Acesta e regulatorul zilnic, și sarea mistică care conservă puterea, elanul, prospețimea și râvna atât a ordinului în general, cât și a fiecărui membru în particular.

Meditația ne va da și nouă harul prețios al convertirii totale în slujba Domnului. In ea vom găsi aceea uncțiune sufletească, care ne va regula, verifica și desăvârși întreaga viață personală și pastorală. Prin meditație, rugăciunile vor fi pline de reculegere și coboritoare de har ceresc; — liturgiile, izvoare ascunse de mană cerească și bucurii curate. Serviciile pastorale, misiuni îngerești, și mijloace de-o tot mai intimă legătură cu Stăpânul ceresc — ai cărui reprezentanți pământești suntem.

Și mai presus de toate, cuvântul Domnului, în gura preotului care meditează, este cu adevărat convingător, viu și lucrător, și mai ascuțit decât toată sabia, ascuțită de amândouă părțile. Animat, aprins și convins el însuși, preotul va putea, la rândul său, anima, aprinde și convinge și pe alții. Nu este

nici un sistem de educație mai ducător la scop decât acesta.

Dar, poate că mulți dintre noi vor obiectiona și se vor ridica cu vechiul refren, care a mai răsunat cândva: nu cunoaștem limbi străine, și astfel suntem în neputință de a ne procura cărțile de lipsă care să ne conducă pe acest drum, care la prima vedere pare arid și spinos. În prezent, grație unor distinși preoți și mireni ai bisericii noastre, avem în românește, integral ori parțial, meditațiile lui: Vercruysse, Chaignon, Viannay, Liguori, Fr. de Salles, Rordriguez etc. Așa că, această scuză nu mai are valoare. Nu avem decât să ne încredințăm conducerii binevoitoare a acestor distinși maestri duhovnicești, și vom vedea că ceea ce la prima vedere ni se părea atât de greu, va fi un lucru ușor, plăcut, și nespus de bogat în roade sufletești.

Cedrii mândriei și materialismului sensual: fii liber-păcătoși ai corifeilor liber cugetători, sunt greu bolnavi. Cu sabia spiritului și harul convertirii noastre, să-i trezim și pe ei la cunoașterea, fericirea și contemplarea singurei și adevăratei mari realități: Dumnezeu.

Să-i vindecăm, eliberăm și mântuim, prin singurul în care ne este dată mântuirea în cer și pe pământ: Isus Hristos.

Iată o preocupare demnă, și o problemă pastorală-spirituală de adâncă pătrundere și urgentă necesitate, minunată pentru zilele de post și priveghere prin care trecem.

Armonizarea salariilor. Ostenită de așteptări și greu amenințată de valul de scumpețe ce crește văzând cu ochii, marea oștire a funcționarilor urmărește cu vie nerăbdare lucrările comisiunii care are misiunea de a face rânduială în haosul absurd al normelor de salarizare astăzi în vigoare. Așa se explică graba cu care gazetele răspândesc orice informație, autentică ori născocită, menită a hrăni nădejdiile celor nerăbdători.

Mai pe urmă s'a făcut svou că numita

comisiune a fixat deocamdată *salarul minim la 3000 lei*, reprezentând *un spor de aproape 30%* față de trecut. Sporul acesta descrește în scara salariilor, la cele mai mari fiind numai de 12 la sută. Pentru acoperirea lui s'ar fi alocat un fond de 3 miliarde lei, în conformitate cu art. 5 al legii pentru unele măsuri financiare excepționale. — În aceleași gazete însă citim și o punere la punct dată oficial de către Președinția Consiliului de miniștri, care arată că „detaliile de cifre, chiar unele principii ce s'au publicat referitor la armonizarea salariilor, sunt premature și lipsite de autenticitate. — În momentul de față se redactează *Statutul funcționarilor*. — Problema armonizării este încă în prima fază de documentare și nu s'a ajuns încă la formulări de texte, necum la precizuni de cifre.“

De sigur, urcarea rapidă a costului vieții reclamă o foarte urgentă sporire a salariilor, care s'ar putea face, în chip tranzitoriu, prin *desființarea diferitelor „curbe“* ce s'au aplicat în decursul anilor. Aceasta ar fi bine să se facă tocmai din pricina lucrărilor îndelungate pe care le cere „armonizarea“, ce se găsește abia în faza primă de documentare. — Este însă de sine înțeles că țara așteaptă cu multe nădejdi de mai bine „armonizarea“ însăși, care trebuie să facă mai multă dreptate. Sperăm, în chip deosebit, să se facă *dreptate preoțimii*, durerile căreia sunt prea-cunoscute decât să le mai repetăm aci. Ne place să credem că nici nu e nevoie. Comisia are la îndemână — în atâtea memorii — toate detele din care se poate edifica. De altfel, „armonizare“ nu se poate inchipui fără norme și criterii unitare, aplicate tuturor categoriilor de funcționari. Și preoțimea nu cere nimic alta: decât să fie tratată la fel cu gradele și categoriile de slujbași cu care are o calificare egală. Nu i se poate contesta acecest drept, înscris și în Legea cultelor!

Mai ales astăzi nu, când cea dintâi și cea mai mare problemă națională este recreștinarea țării. — Prin munca preotului!

„Tot în legătură cu unirea Bisericii“

În numărul nostru din 17 Febr. 1940 am reproșat apelul la unirea Bisericii pe care-l făcea, în coloanele ziarului „Curentul“, pâr. V. Popa-Nicoară de Slobozia-Botoșani. Glasul lui cald și pătruns de multă simțire creștinească n'a răsunat în pustiu. A avut un sunet mare. — Precum era de așteptat, alături de el mulți cari simt la fel cu el, s'au găsit câțiva iperbolici voslavnici cari s'au tulburat. Unii i-au contestat existența. Dar Pâr. Popa Nicoară nu s'a decis să moară și să dispară de dragul lor. Ci ține să arate că există aieva și continuă a gândi tot ca mai înainte. Publicăm deci, la „Discuțiile Libere“ ale aceluiași ziar „Curentul“ (din 2 Aprilie 1940), următorul articol, care nu are nevoie de nici un comentariu, ci cel mult de completare, că dovezile de sinceră iubire a Bisericii catolice la de Răsărit și față de venerabilele lui comori spirituale și artistice sunt mult mai numeroase decât pomeneștii ca exemplificare, autorul. — Iată articolul:

Articolul meu apărut în „Curentul“ din 15-II-40, a provocat unele nedumeriri. Cu puțin așa bănuiesc din unele scrisori pe care le-am primit și din unele incidente regretabile.

Nevoind să rămân nimănui cu nimic dator decât cu dragoste, abuzez de bunătatea ziarului care mi-a dat ospitalitate și revine la unele precizuni.

Ce spuneam în articolul trecut? Că veni vremea când unirea celor două biserici se va impune ca o necesitate, pentru că împreună, cu puterile sporite, să poată da Europei o formulă de vețuire istorică mai bună decât cele date până acuma de cugetarea laică. Nimic mai mult, nimic mai puțin.

Insemnează asta că sunt catolic? Insemnează că pledez cauza catolică? Am spus că trebuie să ne lepădăm de ortodoxia noastră de ritul nostru, de predaniile noastre, de frumusețile noastre de vețuire religioasă, pentru le îmbrățișa pe cele catolice?

Doamne ferește! Eu am cerut unirea celor două biserici în principiu, fără să precizez cum se va face aceasta. Eu n'am cerut ca ortodocșii să se facă romano-catolici și nici ca ei să se facă ortodocși. Ci am spus

o o Foiața „Unirii“ o o

Scrisoare

către un cleric tânăr

Iubite frățioare,

În zilele trecute mi-ai înbiat spre cumpărare și mi-ai cerut să recomand și elevelor mele spre cumpărare o iconiță a Mântuitorului, având inima deasupra pieptului, în afară. La observarea mea, că nu e după rânduiala Bisericii noastre, mi-ai răspuns, că vrei să se introducă cultul Sfintei Inimi și în Biserica noastră. Având atunci altceva de lucru, n'am întins discuția, dar ți-am promis, că îți voi da de știre, dacă se găsesc eleve cari ar vrea să cumpere o astfel de iconiță.

Voiu începe însă discuția aici, în forma aceasta, pentru că nu e o afacere, care ar interesa numai pe un preot, de acum plecat spre bătrânețe, și un tânăr levit, ci e o chestiune care interesează de aproape Biserica noastră. Nu ți se pare curioasă afirmarea, că vrei să introduci cultul sfintei Inimi în Biserica noastră? Cine se ascunde sub acest „vrem“? Tinerii clerici? Dar aceștia sunt cei mai mici și cei mai puțin competenți în introducerea de inovații în cultul bisericesc. Cei cari ți-au dat spre desfacere iconițele? Dar nici aceia nu sunt competenți. Avem un singur lor competent în privința aceasta: Sinodul nostru provincial, suprema autoritate în

Biserica unită, ale cărui hotărâri trebuie supuse spre aprobare Supremului Pontifice, Papii dela Roma. Aveți, dragă frățioare, o astfel de decizie și o astfel de aprobare? Dacă aveți, dați-o pe față; dacă nu, încetați cu negustoria în templu.

Să nu crezi, că sunt contra cultului sfintei Inimi. Primesc cu credință cuvintele lui Pius VI: „Noi adorăm sfânta Inimă, după cum aceea e Inima lui Isus, Inima persoanei Cuvântului vecinic, cu care e unită în mod indisolubil“. Dar dela această credință, pe care o am eu personal și pe care o susțin când se discută această chestiune, până la încercarea voastră de a introduce cultul sfintei Inimi din Biserica apuseană în Biserica unită, de jos în sus, adeca fără o hotărâre a Superiorității bisericești, e o distanță mare. Eu ca particular pot și trebuie să ador Inima Aceluia, care pentru noi oamenii și a noastră mântuire a suferit chinuri mari, moartea de pe cruce și împungerea acestei sfinte Inimi cu sulița. Tot aceasta o fac și ca preot, și celor cari mă întrebă asupra acestui cult, le spun că bine fac, dacă adoră sfânta Inimă. Dar nici eu, nici voi tinerii leviți, nici superiorii voștri nemijlociți, nu avem dreptul să introducem în Biserica noastră un cult existent și aprobat de Papa în Biserica apuseană, fără o aprobare a Mai marilor noștri.

Dar știu, că sunt mulți, cari ar vrea să fie inovatori cu orice preț. Încercarea nu e nouă. S'a făcut de unii curând după Unirea noastră cu Roma, dar au fost puși la punct

de episcopul Rednic, care „nu suferea nici hainele bisericești, nici în ceremonii, nici în orice altceva latinizație“, cum ne spune primatele Samuil Micu Clain. Tot dela Rednic avem un circular din 25 Martie 1768, care cuprinde un mic catehism al Românului unit în care la întrebarea: „De care biserică te încrezi?“ răspunde: „De biserică răsăritului cea unită“, iar la întrebarea: „Dar cu cei dela Apus sau cu patriarhul Romei unit ești“, răspunde: „Sunt unit în credință“, însă la întrebarea: „Dară în obiceiurile legii unit ești cu cei dela Apus?“, răspunde limpe: „Întru acest lucru nu sunt unit...“ Vezi, iubite frate, cum gândiau bătrânii despre sfânta unire. Istoricul Samuil Micu Clain vorbind despre Rednic exclamă: „O, că de n'ar fi și acum întru noi, cari și în canoane și în odăjdiile bisericești și în altele latinizesc!“ Grijește, frate dragă, să nu te înșiri și tu între aceștia.

Sunt unii între noi, înțeleg în cler, care sunt încântați de tot ce se face în Biserica apuseană, și nu sunt mulțumiți cu rânduiala noastră răsăritene. Ei cunosc rânduelile Apusului, dar nu le cunosc și nu au pătruns în rostul și înțelesul, nici frumusețea slujbelor orientale. Nu e lipsă sufletească, care să poată fi satisfăcută de rânduelile noastre răsăritene. Și în multe suntem superiori și aproape de sufletul omenesc decât Apuseii. Dar trebuie înțelegere și pătrundere a spiritului cultului dumnezeesc din Răsărit. Ignoranții, cei săraci cu duhul și cei servili nu pot să înțeleagă.

că va trebui odată ca aceste două biserici să se uniască. Cine are puțină cunoștință de logică înțelege ușor ce vreau să spun.

Este oare biserica ortodoxă împotriva acestei uniri cu catolicii? Nu. A fi împotriva acestei uniri, înseamnă a fi împotriva Evangheliei care are ca țintă realizarea în societatea omenească a acelei formule sfinte: „o turmă și un păstor“.

Noi, preoții din toate coclaurile și plajurile ortodoxiei, nu ne rugăm la Sf. Liturghie „pentru buna stare a Sfințelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor“? Deci putem mărturisi la altar într'un fel și în afară altfel? — Și de ce ar fi biserica noastră împotriva unirii cu catolicii atâta timp cât — tot principial — este pentru unirea cu anglicanii, cari sunt mult mai departe de adevăr decât catolicii?

Dar care dintre gânditorii ortodocși n'au ajuns la aceeași concluzie? Iată, ca o pildă, luăm „Invățătura Creștină“ a lui Svetlov, în admirabila traducere a d-lui prof. Tomescu (și Bejan). Acest mare gânditor, Svetlov, în capitolul „Noțiunea despre Dogmă și Dogmatică“, după ce desbate problema dogmei și a formulării ei de către biserica ecumenică-universală cu o competență unică, ajunge la concluzia scurtă și care echivalează cu un strigăt de disperare: „este necesar un nou sinod ecumenic, al optulea! E nevoie de unirea bisericilor“ (vol. I, pagina 288). Deci eu, susținând necesitatea unirii bisericilor, mă găsesc pe un drum deja bătut.

Ce am mai cerut în articolul meu?

Am mai cerut ca în vederea acestei uniri, care mai curând sau mai târziu se va impune, să ne pregătim sufletește și să înmulțim în inima noastră depozitul dragostei celei frățești! Și mai cu seamă ceream să ne lepădăm de multe prejudecăți și de multe dușmăni care s'au înșurubat în inima noastră fără prea multă reflexiune critică. Am cerut lucrul acesta pentru că știu aversiunea hotărâtă și pietrificată pe care o nutrim cei mai

mulți dintre noi față de catolici. Și dacă în sufletul meu mai era vre-o îndoială asupra acestei aversiuni seculare, întâmplarea ne spus de tristă din ziua de 20 Februarie 1940, m'a edificat pe deplin. *Deci ceream o revizuire a sentimentelor noastre.*

Unde este delictul pe care l-am comis? E drept, noi avem tradiția cea mai pură; avem dogmele neschimbate și nealterate de „veac“ și de „istorie“, încremenite solemn și ieratic în majestatea lor transtemporală; suntem cei mai apropiați de izvoarele scripturistice; ni-am dovedit cei mai habotnici în susținerea intangibilității predaniilor și prescripțiilor sacre. Cinste nouă! Dumnezeu-Tatăl ne va răsplăti nouă la Arătare. Dar dacă nu avem dragoste, ce-am folosit? „*Chiar de aș vorbi în limbi omenești și îngerești, dar dacă n'aș avea dragoste, sunt aramă sunătoare și chimval zângănit*“ (I. Corinteni cap. 13. v. 1).

Dar va spune cineva: și catolicii ne urăsc pe noi.

Ei și? Să admit că în adevăr și ei ne urăsc pe noi.

E aceasta o justificare pentru noi?

Și dacă afirmația de mai sus, cum că și catolicii ne urăsc pe noi, e adevărată în generalitatea ei, nu e mai puțin adevărat că în ultimul timp se observă în sânul catolicismului o adâncă și simptomatică schimbare în felul de a ne privi și a ne judeca.

Ar fi de ajuns să amintesc de celebra mănăstire din Amay sur Meuse, ca să ne convingem de aceasta.

În această mănăstire catolică, numită „mănăstirea unirii“, se oficiază după ritoarea răsăriteană. Acolo Dumnezeu este lăudat după troparele noastre, după slavoslavia noastră, după vecernia, utrenia și liturghia în care noi răsăritezii ne rugăm de aproape două mii de ani. Iar erudiții călugări din această mănăstire își petrec viața lor studiind limbele orientale și sorbind cu sete înțelepciunea și frumusețea neasemuită a cărților noastre ortodoxe. Ce-

tească oricine revista lor „Irenikon“ și va vedea surprinzătoarea râvnă a acestor oameni pentru comorile noastre răsăritene. Și exemplul acestei mănăstiri e numai o pildă. Aș putea aminti la fel cercul din jurul revistei „L'unité de l'Église“ care apare la Paris ca și revista „Echos d'Orient“ care apărea până mai dăunăzi la Constantinopol.

Deci intrucât e vrednic de lapidare faptul că eu am cerut ca să răspundem cu dragoste la aceste semne de dragoste?

După aceste sumare și incomplete lămuriri, scandez din nou concluzia la care am ajuns și data trecută: nu există problemă mai adâncă, mai esențială, mai urgentă, decât problema unirii celor două biserici. Și cine militează în acest sens se găsește pe linia cea mai dreaptă și cea mai sfântă. Se găsește chiar în miezul învățăturii Nazarineanului...

Iar prietenului care mă sfătuește să mă lepăd de aceste păreri greșite și-mi aduce ca unic argument prietenia pe care mi-o poartă, îi răspund cu dragoste frățească: „Amicus Plato, sed magis amica veritas“.

Pr. V. Popa-Nicoară

Slobozia-Botoșani

Indatoriri pastorale actuale. Ordinariatul Oradea atrage în chip deosebit atențiunea clerului asupra datoriei pastorale impuse de vremile excepționale prin care trecem. Se înțelege, că ele sunt aceleași în toată provincia noastră bisericească.

La locul întâi se subliniază datoria de a îngriji sufletește soldații de pe zonă. Ei trebuie considerați, de către parohul în a cărui parohie sunt concentrați, ca și credincioșii proprii. Se va stăruia mai ales — luând contact cu comandantii lor — ca și ei să-și poată face spovedania și cuminecarea de Paști, și să asculte în Dumineci și sărbători sf. liturghie. La nevoie, se va sluji pentru ei separat, Ordinariatul acordând tuturor preoților, în acest scop, facultatea de a celebra două liturghii, și de a servi nu numai în biserică

Dar să ne întoarcem la cultul sfintei Inimi. În 1933 a apărut în Sibiu „Cultul Inimii lui Isus la catolici“ de Arhimandritul (azi Episcopul) Dr. V. Lăzărescu. Nu am cetit să-i fi dat nici un răspuns vajnicii noștri inovatori, deși ar fi trebuit să-i dea, pentru că și ei sunt vizați direct, prezentați fiind în colorii destul de urite*). Era ușor de răspuns, pentru că e plină aceasta carte de afirmații greșite, gratuite și tendențioase și de acuze pline de răutate. Nu vreau să mă ocup de această carte, dar vreau să relev o mare greșală a autorului, când acuză Biserica catolică de nestorianism: „Căci ce altceva decât o reînnoire a vechiului nestorianism este ideea, ce stă la baza sărbătorii, de origine din veacul al XIII-lea, »Sărbătoarea Corpului Domnului« (festum corporis domini) instituită pentru adorarea corpului lui Isus Hristos, așa cum este el prezent în Sfânta Cuminecătură? Au nu făcea și Nestorie, deosebind strict natura omenească a lui Isus Hristos de cea dumnezeiască, același lucru ca și biserica Romei, când adoră corpul, natura omenească a Domnului și Mântuitorului nostru, deosebit de natura lui cea dumnezeiască și de persoana

divină a Fiului? Sau nu trebuie să vedem culmea rătăcirii nestoriene la care a ajuns biserica romano-catolică prăznuind ea o zi anumită închinată inimii lui Isus și orânduind un cult special pentru adorarea acestei inimi?“

Ar fi putut răspunde harnicii noștri inoitori, că însuși Preasfințitul autor se contrazice, pentru că și noi, Răsăritezii, adorăm „corpul lui Isus Hristos, așa cum este El prezent în sfânta Cuminecătură“, când zicem „cred că aceasta este însuși prea curat Trupul tău și acesta este însuși scump sângele tău“. Și de câteori va fi rostit Preasfințitul dela Caransebeș cuvintele:

„Mă împărtășesc eu robul lui Dumnezeu... cu cinstitul sânge al Domnului și Dumnezeuului nostru Isus Hristos“ și „Cinstitul și prea sfântul Trup al Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Isus Hristos...“, nu a făcut altceva decât a cinsti „corpul lui Isus Hristos, așa cum este El prezent în sfânta Cuminecătură“; adică după Preasfinția Sa a căzut în rătăcirea nestoriană. Noi însă, uniții ca și ortodocșii, când luăm Trupul și Sângele Domnului suntem convingși, că îl luăm pe Isus Hristos, ca Dumnezeu și om, sub formele pâinii și ale vinului. Și tot aceasta convingere o au și catolicii apuseni când țin sărbătoarea Corpului Domnului. — Iar în ce privește cultul sfintei Inimi, destul e să-i punem înainte cuvintele Papii Pius VI, citate mai sus, din care se vede, că adorând sfânta Inimă, o adorăm „după cum aceea e inima lui Isus, inima persoanei Cuvântului vecinic, cu care e uni tă

în mod insolubil“ și în aceasta formă cred că o adoră și cinstește orice credincios al Bisericii Răsăritului.

Dar m'am prea abătut, dragă frățioare. Cred, că mi-am ajuns scopul. Noi să rămânem aceea ce suntem: membri ai Bisericii răsăritene. Avem o Mitropolie bine organizată, cu Arhiepiscopul luminat, și avem un for superior, Sinodul provincial. Nici unui cleric, fie el cât de învățat și de zelos, nu-i este permis să facă înnoiri streine de rândueile Bisericii răsăritene. Atunci când Sinodul provincial va găsi de bine să introducă vre-o sărbătoare, sau vre-o înnoire în cult, o va face și o va introduce în întreaga Provincie mitropolitană. Dar e o pornire anarhică a introduce astfel de înnoiri de jos în sus și e un păcat contra Bisericii a folosi pe tinerii clerici de unelte în astfel de scop, infiltrând în ei conștiința, că astfel de lucruri sunt permise.

Nu teama de ceace vor zice ortodocșii, ci dragostea de rândueile Bisericii noastre și respectul față de Autoritatea supremă a ei; trebuie să ne îndemne să ne ferim de orice inovație. Un bun cunoscător al Bisericii din Răsărit spunea prin anii 1880-90, că Grecii vagabundează fără lege, înțelegând, că Răsăritezii, cari au rândueile și canoane frumoase și precise, nu le respectă, ci fiecare face de capul lui. Noi, iubite frățioare, să nu cădem în greșala aceasta.

Octavian Popa

*) Fără a putea fi numărul printre „inoitori“, a scris un studiu documentat și limpede despre „Cultul Preasfintei Inimi“ Păr. Dumitru Neda, în „Cultura Creștină“ din a. 1937 (pg. 154 sqq., 466 sqq., 790 sqq.). Studiul, care pune la punct și greșelile și contradicțiile din broșura pomenită a arhim. V. Lăzărescu, a fost retipărit în broșura „Foc nestins“, care se poate avea dela „Librăria Seminarială“ din Blaj, pentru 10 Lei. N. R.

ci și în alt local potrivit, ori chiar în liber. Bine înțeles, „observând întru toate cele de observat și raportând ulterior“ Ordinariatului.

Preoții sunt datori, apoi, să se intereseze în chip deosebit de familiile celor concentrați, dându-le toate ajutoarele materiale și morale cu putință. Iși vor da întregul concurs la acțiunea de ajutorare sistematică pornită de Guvern. — Pentru a putea fi cu adevărat de folos, preotul însoțit de un membru al curaturatului ori al unei Reuniuni pii va vizita cel puțin odată în lună fiecare familie rămasă fără sprijin, întocmind fișe precise despre situația lor, pentruca ajutorarea să fie bine organizată.

În urmă, se atrage atențiunea preoților asupra datoriei firești de a combate ideile subversive, pe care eventuale elemente dubioase ar încerca să le strecoare în sufletele mulțimilor, speculând situația excepțională în care ne găsim. Astfel de încercări sunt crime de-o potrivă de periculoase pentru credință și pentru țară. Va trebui făcut inofensiv tot cel ce ar încerca „să slăbească credința sau conștiința atât cea religioasă cât și cea națională; sau ar încerca, prin intrigi, neînțelegeri, agitații, să slăbească solidaritatea națională, pacea și liniștea atât de necesare în aceste vremuri grele“.

Pentru mântuirea sufletelor. Rodnicia „misiunilor populare“ nu mai trebuie dovedită. E în deobște cunoscută. Și, slavă Domnului, avem mângăerea de a constata, că s'au generalizat și la noi în așa măsură, încât astăzi le putem socoti între mijloacele comune ale pastorației.

Se înțelege însă de sine, că ele nu au o formă și o metodă definitiv încheiată și împietrită. Feliul cum se țin trebuie să fie în progres continuu.

Ținem să subliniem, din acest punct de vedere, în chip deosebit, misiunile din Orman-Someș (18-24 Martie) și Obreja-Târnavă-mică (26-31 Martie). În Ormanul păstorit de Păr. Cornel Papiu, s'au înregistrat 311 cuminecări; în Obreja 741. (Aici a participat și credincioși din sate vecine, numărul total al sufletelor în această parohie fiind de abia 752). Amândouă au fost conduse de P. egumen dela Nicula Leon Manu. După metoda pe care o deprind consecvent Părinții Basiliani: câte o săptămână încheiată în fiecare parohie. Slujbe și predici numai câte două pe zi: dimineața și seara. Pentruca credincioșii să-și poată vedea și de gospodărie. Și, mai ales, pentruca sămânța duhovnicească să se poată adânci în suflete și suflarea Spiritului să nu samene a furtună trecătoare.

La încheierea misiunilor s'a dat binecuvântarea papală împreună cu indulgență plenară, obișnuită a se da — după cum ni se scrie — „de ieromonahii noștri misionari în baza facultăților pe care le au“. — Poatecă acest mare dar sufletesc s'ar putea câștiga pentru toate misiunile care împlinesc anumite condițiuni.

De remarcat, în fine, puterea de atracție pe care o are asupra credincioșilor sf. Liturgie a Inaintesfințitelor, celebrată seara. La Obreja, Vineri seara la ora 6, s'au cuminecat nu mai puțin de 302 credincioși, din peste 400 câți erau prezenți!

Suntem siguri că Reuniunile noastre de misiuni se vor opri nițel la aceste constatări edificatoare.

Știri mărunte

„Unirea Poporului“ suspendată. Într-o bună zi a săptămânii trecute am citit în gazete informația surprinzătoare că gazeta dela Blaj „Unirea Poporului“ a fost suspendată, pe motiv că ar fi contravenit dispozițiilor privitoare la cenzură. Am crezut că e o simplă eroare gazetărească. Cunoscuta foaie pentru popor a Bisericii noastre — știu toți cei cari o cunosc și o citesc — a stat toată vremea în slujba învâțăturilor creștine, a principiilor ziditoare de suflet și sporitoare a iubirii de neam. Ne-am interesat totuși la conducerea gazetei și am aflat că redactorii ei s'au silit cu toată grija să respecte toate dispozițiile cenzurii, pe care nu le-au călcat nici într'un punct. Nici un și n'au publicat în paginile gazetei fără aprobarea organelor încredințate cu deprinderea cenzurii preventive. Svonul totuși s'a adevărit. Într'adevăr, On. Minister de interne a dat o decizie de suspendare. — Credem însă că este o eroare la mijloc. Pentru lămurirea lucrurilor se fac, în aceste zile, pașii necesari, și suntem siguri că se va reveni. Deocamdată însă, săptămâna aceasta, gazeta n'a putut apărea. Cititorii noștri, îndeeosebi frații parohi, sunt rugați a da lămuririle necesare și liniștitoare cititorilor „Unirii Poporului“ din comunele lor. Avem cea mai bună speranță că săptămâna viitoare foaia va începe să apară iarăși netulburată.

Serbare aniversară la Beiuș. În 25 Martie, la Buna Vestire, s'a sărbătorit aniversarea 20-a dela înființarea Reuniunii Mariane a femeilor noastre din Beiuș. În preșară s'a dat un festival artistic deosebit de reușit, asistând public mult și select. Admirabile puncte de muzică s'au alternat cu recitări isbutite. Au plăcut mult cele două tablouri vii, dela început și sfârșit, reprezentând pe Fecioara cu pruncul Isus, în slava îngerilor; celalalt pe Isus rostind Fericirile din cuvântarea de pe munte. P. Dr. Gavril Stan, prof. teol. Oradea, a ținut o impresionantă conferință despre „Contribuția Mariei la viața religioasă individuală“. — În ziua de 25 s'a desfășurat partea liturgică a serbării, după care a urmat adunarea generală a membrilor. Exc. Sa Episcopul Valeriu Traian a fost reprezentat la festivitate prin Păr. canonic on. Dr. Nic. Flueraș, directorul liceului de băieți

Serbare edificatoare în Dumbrăvița. Duminecă, în 24 Martie c. în cadrul sf. Liturghii pontificate de Păr. protop. Vasile Szabo, s'a făcut primirea solemnă alor 90 membri noi (băbați și femei) în Reuniunea Mariană a acestei frunțase parohii din distr. Baia-Mare. S'a făcut, cu acest prilej, și sfințirea steagului asociației. Toți cei promovați s'au împărțit, precum și alții vreo 30. Toată slujba a fost deosebit de impresionantă și stăpânită de adâncă pietate. Bucurie mare și îndreptățită a trebuit să simtă Păr. Romul D. Cionte, parohul local, strădaniile căruia au dat roade atât de frumoase. (vv.)

Conferințe religioase. Asociațiile pii organizează în Paresimi, ca și în trecut, în multe parohii frunțase serii de conferințe cu subiecte religioase. Ni se semnalează dintre ele în chip deosebit două: Oradea și Timișoara. — La Oradea meritul revine Reuniunii Femeilor Unite, reorganizată sub conducerea harnică a dnei Dr. Elena Stan-Cadariu. Întâia conferință a ținut-o Păr. canonic Teodor Matei, despre rolul Preacuratei în mântuirea neamului omenesc. (24 Martie). În 31 Martie a vorbit Păr. canonic Ioan Georgescu, președintele comitetului de presă al Agru-lui, despre „Unirea“ dela Blaj care a intrat în al 50-lea an de viață. — (Deodată cu aplauzele călduroase cu care au răsplătit auditorii conferința vie și instructivă, ținem să-i exprimăm Părintelui Georgescu, distins colaborator al nostru, sincerele și adânc simțite mulțumiri ale „Unirii.“) — Ambele conferințe au fost încadrate într'un frumos program artistic. — Urmează, mâne 7 Martie, directorul nostru, prof. Augustin Popa. — La Timișoara, organizarea o are Agru prezidat cu multă râvnă și pricepere de d. adv. Dr. Tenchea. Aici a vorbit în 31 Martie Păr. canonic Ion Agârbiceanu, despre: Opera și mijloacele mântuirii; Măne, în 7 Martie, d. Zenovie Păclisanu va înfățișa: Etapele istorice

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

ale victoriei creștine; iar Dumineca viitoare în 14 Aprilie, prof. Augustin Popa va prezenta Idealul social evanghelic.

Locale. Dumineca viitoare, a cincea din Paresimi, va predica în catedrală Păr. Iuliu Maior, canonic mitropolitan.

Zile fără carne. Din porunca Ministerului agriculturii și domeniilor, zilele de Miercuri și Vineri restaurantele n'au voie să servească carne (de vite). Prin aceasta — argumentează dl ministru Gh. Ionescu-Sisești — se face cruțare în stocul de vite (care începuse a scădea îngrășător), iar de altă parte, societatea românească e îndrumată să revină la vechea tradiție creștinească. — Aplaudăm; și dărim ca măsura să dea roade depline în ambele două direcțiile vizate.

Telefonul „Unirii“

P. Reghin. De acum nu mai e nevoie de prea multă răbdare, ci de „puțințică“ numai. Noul Euhariston e sub tipar. Mai mult: e dincolo de înțâia jumătate. Dacă ajută Domnul, la toamnă va fi gata, în zilele celor ce-l așteaptă cu atâta nerăbdare. — „Cu se prezintă?“ Nu vrem să ne facem judecători cu anticipație; putem totuși trada atâta că — după a noastră părere — va secera aplauze unanime!

B. Cluj. Explicația pe care ați dat-o este totuși exactă și nu suferă nici o desmintire. — Dumineca ortodoxiei s'a prăznuit înăia data în 19 Februarie 843, de bucurie că, prin înțelegerea rânduială a Păratesei Theodora, a încetat barbaria iconoclastă și a triumfat dreapta credință privitoare la cultul icoanelor. Cu acest înțeles o ține de atunci, în prima Duminecă din Paresimi a fiecărui an, întreaga biserică orientală. O prăznuim și noi întocmai, într'un „pomnirea înălțării sfintelor și cinstitelor icoane“, ea fiind o sărbătoare a Bisericii universale, pe atunci una și nedespărțită. — Că alții, în zilele noastre, îi dau alt tălc și alte înțelesuri, îi privește. O fac unii din ignoranță, alții din reacredință. În tot cazul însă este regretabil că se încearcă să falsifice trecutul — care este și al lor — și toate că bine știu că adevărul rămâne în ciuda tuturor svârcolirilor de propagandă greșit înțeleasă.

I. Sibiu. Nu ne-am interesat de chestiunea care pare însă că informațiile dv. sunt exacte. Spre a prăzni mări dreapta credință, un conferențiar de pe meleagurile Cibinului a descins la Blaj și — negăsind pe adevărat iconoclaști cu cari voia să se războiască în această „măinecă a ortodoxiei“ — s'a dat la noi, la uniți. Se vede că telege de sine că praf și pulbere a făcut unirea din trecut, prezent și viitor. Ceeace însă nu ne impresionează cătuși de puțin. Bietul adevăr s'a obișnuit mult cu torturile la care-l supun apostolii unirii în iuvrăbire; noi deasemenea cu insultele lor. Atâta dorim că până acuma ni se trimeau de departe; acuma însă au avut delicata atenție de a ni le striga în urechi aci acasă. Păcat de osteneală. Că adevărul, tot adevărul rămâne; nu-l poate dărâma nici un Stan și nici un Bran. Iar pentru rest... toată paserea pe limba ei și și bunul simț nu se cumpără la târg!

Am primit cu mulțumită următoarele abonamente:

Pe anul 1940 câte 200 Lei: Oficiile Parohiale: Ciucea, — Borlești, — Igrși (Timiș), — Rodna-veche, — Ilva-Mare Luncă; dnu: Nic. Sandru, Constanța, — Hăgărlie, Cluj, — Dr. Geleșan, Lugoj, — Eug. Aricescu, Gheorgheni, — D. Pop, Oradea, — Dr. I. Roșu, Gheorgheni, — Dr. I. Mureșan, Cluj, — V. Suci, Arad, — T. Groza, Strâmba, — S. Gocan, Oradea.

Alte abonamente: Of. paroh. Certeghe 600 Lei 1938-1940, — Of. paroh. Soconzel lei 400 pe 1938-1939, — Of. paroh. Vălcăul de jos 200 lei pe 1939, — Of. paroh. Supurul de sus 500 lei din 1 Ian. 1936—30 Ian. 1938, — Of. paroh. Rușeni 200 lei pe 1938, — Of. paroh. Chechiș (Satu-Mare) 400 lei 1938-1939, — Of. paroh. Năstur-Copalnic 200 lei pe 1939 și lei 150 pentru serări 1937, — Of. paroh. Plopiș (Sălaj) 800 lei pe 1939-1940, — Of. paroh. Budești (Maramures) 400 lei pe 1939-1940, — Of. paroh. Valea-lungă (Severin) 200 lei 1939, — Of. paroh. Galoș-Petru 200 lei 1937, — Of. paroh. Muntele Bășorii 400 lei 1938-1939, — I. Andruș, Racșa 1000 lei 1934-1938, — A. Papiu, Stoiana 250 lei 1 Octomvrie 1936—31 Dec. 1937, — V. Abușan, Dioc. sânmărtin 50 lei cv. I 1940, — Aur. Urzică, judecăt. Blaj 400 lei 1938-1939, — Dr. A. Radu, Aiud 600 lei 1938-1940.

No. 201/1939.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin această publicație baza deciziei No. G 2371/1939 a Judecătorei M. Blaj în favorul reclamantului Dr. H. A. Má k adv. Blaj pentru încasarea creanței de 1649 Lei și s'acordează termen de licitație pe ziua de 6 Aprilie 1940, orele 2 p. m. la fața locului în Blaj la dom. următor: Str. Ilarian Papiu Nr. 3, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 1 mașină pentru fabricat și 800 sticle pentru sifon în valoare de 9500 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dat în Blaj la 22 Martie 1940.

DRAGOȘ BURAC portărel